

KÁVÉESOK LAPJA

Folyóirat.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

13. szám

Kiadó és lefoglaló:

A Budapesti Kávésok Ipartestülete

Felelős szerkesztő:

Dr. Havas Nándor

Szerkesztő:

A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.

Értesítést a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Hirdetési díj: Egy félve 8.— pengő, egész évre 16.— pengő.

Megjelenik:
minden hó 1-én és 15-én

Szerkesztőség:
Budapest, VIII. József körút, 38. III. em. 17. Telefon: József 321—05
Kiadóhivatal: Budapest Vill., Rökk Szilárd uca 31.
Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

A szódavíz és környéke

Közfogyasztásunk egyik legnépszerűbb elege, a szódavíz, mely egyik vagy másik formában otthon van úgy a konyhában, mint a palotában. Természetesen a kávéháznak is erősen fogyasztott elege, különösen meleg nyári időben.

Annak idején, amikor évtizedek előtt a szódavíz fogalomba került, hamarosan felvirágoztak a szódavízgyárak. Ennek következtében az egymásköztöti éles verseny, árharok és legvégül a kiegyezés: a kartell lett. A kartell pedig korlátlan egyeduralommal uralkodott a fogyasztók ezrei és százezrei fölött, a legegységibb egyoldalú üzletpolitikát folytatva. A kartellen kívül alakult gyárakat konkurenciájával igyekezett lehetetlenné tenni, vagy ha ez nem sikerült, bevette saját tagjai közé és kihalított neki egy részt a nagy vadászterületből.

A nagyközönség nem birt védekezni, azonban a különböző italmérő üzletek tulajdonosai, akik üzletvitelüket nem teheték függővé a szikvizgyárak önkényétől, egyik a másik után állították fel saját szikvizkészítő gépeiket, amelyekkel üzleti szükségüket ellátták. Természetesen ily módon a szikvizgyárak legnagyobb fogyasztóitól estek el, ami nem talákozott valami nagy elragadtatással. Igyekeztek gazdasági és közigazgatási uton megzavarni az italmérő üzletek szikvizgyártását.

Először — főként a háború utáni években — a szénsavkartell utján lehetetlenné akarták tenni a szénsavbeszerzést. Ez egy darabig sikerült is, de végre lehetővé vált a külföldről való szénsavbehozatal, a szénsavgyárak is meggondolták a dolgot és a szénsavellátás újból lehetővé vált.

Erre a szikvizkartell közigazgatási intézkedést sürgetett. Meg is jelent a szikvizrendelet, amely a szikviz gyártását szabályozta ugyan, de nem tette lehetővé sem az italmérők szikvizgyártását, sem újabb gyárak létesítését. Egyszóval ez az eszköz sem vált be.

A küzdelem tehát tovább folyik.

A szódavízgyárak országos kongresszusa legújabbban a mindjobban terjedő tankoknak üzent harcot, sőt a szikvizgyártásnak képesítéshez és engedélyhez kötését kérték.

A tankok a szódavíz gyártását az eddiginél könnyebbé és egyszerűbbé tették.

Ezekről azt akarták bizonyítani, hogy a tankok használata különleges biztonsági berendezéseket igényel, amelyekre feltétlenül szükség van. Az ebben az ügyben a minisztériumban megtartott anketón kiderült, hogy ezekre a berendezésekre legfeljebb a kartellnek van szüksége.

Ami az engedélyhez kötés és képesítést illeti, a kérelem valóságos abszurdum.

Képesítéshez kötni csak azt az ipart lehet, amely tényleg produkál valamilyen új árut. Nem tudjuk, mióta gyártanak vizet vagy szénsavat a szikvizgyárak. A két nyersanyag összekeverését, illetve a „gyártást” pedig eddig is legnagyobb részben egyszerű, minden tanult-

ság nélküli betanított munkások végezték. Szikvizgyártó tanoncot még nem láttunk és aligha fogunk látni.

Teljesen lehetetlen, hogy a képesítés intézménye tisztán gazdasági érdekek védelmére vételessék igénybe.

A képesítés a kézműipari termék minőségét és az ipari fejlődés lehetőségét van hivatva megvédeni és előmozdítani. De tudomásunk szerint a szódavíz minősége nem a készítő egyéni tudásától, hanem rajta kívül fekvő tényezőktől függ, amiről a töltőgép mellett ülő munkás nem igen tehet.

A szikvizkartell önmagának és saját üzleti politikájának köszönheti, hogy fogyasztóközönségének egy tekintélyes része saját maga látja el szükségletét.

Erről eszembe jut — Arany János halhatatlan költőnk által megénekelt — Vojtina nevű tót poétának a középiskolákban annyiszor idézett tréfás hexameterje:

„Róka koma, nagy elhetnám, lukba bebújta!
Dombos az oldala lett, nem lehet ám gyere ki.”

Valahogy így járt a szikvizkartell is — felidézte a konkurencia szellemét — amelytől most már nem tud szabadulni.

A fogyasztók rájöttek, hogy otthon is lehet szódavizet készíteni — és olcsóbban, mint a nagyhatalmú kartell gyáraiban!

Mészáros Győző.

SZAKKÉRDÉSEK.

Rovatvezető: Katona István.

Kávéházaink stilusa

Külföldet járó honfitársaink, valamint külföldi vendégeink megegyeznek abban a felfogásban, hogy hazai, nevezetesen budapesti elsőrendű kávéházaink mai kifejlődésükben a magyar specialitások közé sorolhatók.

Ebből a megállapításból kiindulva, a javítási és újjáépítési munkálatoknál kávéházainkat ilyen szempontból kell fejleszteni. Bizonyos tervszerűséggel kell a *specifikus* főntartásáról gondoskodni. Mottó gyanánt elmondok egy megtörtént esetet, amely rávilágítani van hivatva a szemszögre, amelyből ezt a kávéházi kérdést nézzük: Orosz hadifogságban történt. Ugy adódott, hogy az osztrák-magyar hadifogoly tisztitábor vendégül látta az akkor Chabarowskban (Kelet-szibéria) állomásozó japán tisztikar egy küldöttségét. Az adott helyzethez képest mindent megtett a vendéglátó, főként magyar tisztiekből álló vezetőség, hogy a japánok jól érezzék magukat. Megvendégelte őket, műkedvelő színelőadás-sal szórakoztatta vendégeit. Valóban így viselkedett, minden dícséretet megérdemlő buzgalommal európai színvonalú programmal töltötte ki az időt. És a japánok, bár méltányolták a vendéglátók figyelmességét és kifejezetten jól érezték magukat, nem folytathatták el csalódásukat abban, hogy a várt *eredeti*, a *nemzeti sajátosságokat* jellemző ételek

és produkcióik helyett egy általános kultúr-szöszbe mártott, bár elismerésre méltó, de mégis karakter nélküli programot kaptak, amikor ők eredeti, egy más égőv alatt fejlődött kulturának legalább repesz darabjaira számítottak.

Ha a kritikus szemével nézzük kávéházaink berendezését, a legszembeötlőbb az, hogy nélkülözik a más országokban megfigyelhető, egy népközösület alkotásainak megjelenését jellemző zománcot. Azt a stílusbeli megkülönböztetést is, ami például az olasz és a német reneszansz között megvan, ami a francia és az angol gotika elválasztó sajátossága stb. Nélkülözik a kor bélyegét visszatükröző formai kiképzést és hogy általában közelebb állnak struktúra tekintetében az ideiglenes jellegű színházi kulissza-stílushoz, mint egy reprezentáns célokot szolgáló nyilvános helyiségnek az állandóság érzetét keltő, nemes, művészi vonal vezetéséhez.

Az üzleti versenyés, a mai kiélezett gazdasági verseny arra késztet sok kávéházat, hogy látványosság tekintetében licitálja túl a má-

Vendégei nem fognak többé

lármát csapni,

mert piszkos vagy nyirkos törülközőt találnak, ha

elektromos

törülközőt

szerezlet fel. Meleg levegővel szárít. Áramfogyasztása jelentéktelen. Higiénikus és modern. Dísz minden helyiségnek.

Ismeretést küld:

Duplex Vetítógép Vállalat,
Budapest, Rákóczi út 19. sz.

Telefon: 409—88.

Rajna
cukrász

ajánlja elsőrendű fagyalt-készítményeit,

mely minőségben és árban vezet!

Syár: **Losonczi uca 16.**

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyártmánya!

BUDAPESTI

Telefon: József 462—63
462—64
462—65
323—07

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

VII. ROTTENBILLER UCCA 31

A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója.

Tojás-osztály.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: József 338—91
346—68
350—16

Sürgőny cím: „Köte” Budapest”

sikat. Miután jelenleg úgy áll a helyzet — eltekintve a kivételtől — hogy a nyilvános helyiségek berendezése terén csak az üzleti vállalkozás jut szóhoz, amely természetesen csak kalkulál és művészi felelősség nélkül föl-hord tücsköt és bogarat, a látható példák szerint sokszor nagyon is sokat ad, csak hogy a rendelőt kielégítse a helyi törekvéseiben, hogy „pazar és fény” dolgában tulgyen a konkurrensén. Teszi ezt minden bizonnyal jóhiszeműleg, de a sablonosságok révén, nélkülözve a magasabb képzettségű tervező művész szélesebb látókörét, újat és becseset alkotni akarását. Az egyik ember a még nem látott vagy hallott újszerűségtől fut és menekül, mondván, ilyent még nem láttam, ilyent még nem hallottam. Ez a tömegember. A másik embert csak az érdekli, amit még nem látott, nem hallott, mert hiszen mindig arra kíváncsi, amit még nem tud. Ez az értelmiség, a vezető réteg. A két véglet közötti millió változat, az adottság, amellyel a nyilvános helyiségek vezetőinek számolni kell és természetesen a tervezőnek, aki nyilvános helyiségek berendezését tervezi. Össze kell egyeztetni a befektethető tőkét a számítható publikum heterogén jellegével és úgy kell a maga művészi elgondolásait harmonikus egésszé formálni, hogy az lehetőleg mindenkit kielégítsen.

Kávéházaink, de egyéb nyilvános helyiségek tulajdonosai és vezetői csak az esetben szolgálják úgy a maguk, mint a publikum érdekeit és ezzel természetesen hazánk érdekeit is, ha eredeti, valóban művészi tervek alapján fejlesztik tovább a különben mindenféle megérdemelt kávéházi kultúránkat, nemesebb, eredetibb irányban.

Mert gondoljuk csak el, milyen nehéz probléma megoldása elé kerülne az a pesti pogár, aki messzi földről, teszem fel Amerikából érkező rokonának, barátjának kérésére folytan neki valami speciálisan magyar mutatni akar. Nem kellene szegyenkeznie azzal, amit mutathat, mert hogy példának említssem, a Margitsziget, a budai oldal gyönyörű kilátásai, de meg a városi nagyvilági üzemek stb., kiállanak minden kritikát, mégis valahogy a már említett japán história megismétlődése lenne az eredmény.

Természetesen ezzel a téma-felvetéssel különösképpen az ujjonnan épülő kávéház-vendéglői üzemekre gondolok, ezek vannak elsősorban hivatva újat, valami speciálisan magyar újat bevezetni interieurjuk alkotásába, de a renoválásra, átalakításra váró üzemek is igyekezzenek egyéniséget, sajátos karaktert produkálni, mert ezzel idegenforgalmi értékük emelkedését érhetik el. Talán nem is messzenyúló cél az, mikor egy új — feléledését élő — magyar stílusnak körvonalait látom kialakulónak, mely nemcsak az egyénnek, hanem a megrabolt és életlehetőségeit megfosztott, világszerte ismert és szeretett magyar művészetnek is adna bázist a fejlődésre. Az egész világon ismert „Wiener Werkstätte” stílus, mely eredetiségében a tartalmában sokkal alantasabb produktum, legyen a példa, mit lehet e téren elérni és ha lehet, mit kell tennünk a magyar művészi stílusok új szárnyalásának érdekében, kávéházi kultúránk kiszélesítése által.

Martosi Mórocz Dénes,
iparművészeti tervező.

Előjárósági ülés

1929. június 27-én.

Bár az időjárás a dátum ellenére őszi, előjárósági ülésünkön a legforróbb nyári hangulat volt észlelhető, oly kevés számban szállingóztak az előjárósági tagjai az ülésre, hogy szinte a határozatképtelenségtől kellett tartani. De végre összeverődtek és meglehetősen kezdeni az ülést.

Megjelentek: Mészáros Győző elnök, Gál Arnold, Tarján Vilmos, szakosztályi alelnökök, Böhm Ferenc ellenőr, Hajós Samu, Hébel Mihály, Neumann Lajos, Grosz Odön, Gerő Aron, Kleuber József, Katona Gyula, Lisszauer Gyula, Szeiffert Antal előjárósági tagok, Dr. Strausz Vilmos, Dr. Havas Nándor főtitkár.

Mészáros Győző elnök az ülés megnyitása után bejelenti dr. Szlovák Pál ipart. biztos, Steuer Marcell, Bodó Adolf, Frenreisz Antal alelnökök, Keresztész György kimentéseit és a jegyzőkönyv hitelesítésére Böhm Ferenc és Grosz Odön urakat kéri fel.

A mult ülés jegyzőkönyvének észrevétel nélkül helybenhagyatván, elnök ösztöne sajnálatlanul jelenti, hogy az ipartestület érdemes alelnökét Steuer Marcellt súlyos gyász érte: bátyja, dr. Sömjén Géza fővárosi ügyvéd, mexikói konzul, a francia becsületrend lovagja elhunyt. Ipartestületünk részvételt nyújtott a gyászoló alelnökhöz, melyben meleg együttérzésének adott kifejezést. Steuer Marcell alelnök köszönő-

Alapított 1886-ban

Herzka, Halász és Berger

vas és rézbutor-gyár

Budapest, V., Lipót-körút 10.

Teljes kávéházi és szállodai berendezések.

levele felolvastatván, az előjárósági fájdalommal veszi tudomásul az elnöki jelentést.

Pollák Ottó bécsi kartársnak atyja elhunyt a kávéházi előjárósági elnökség levélben fejezte ki részvételt. Sajnálatlanul vétett tudomásul.

Weinaruber Ignácnak, valamint Lang Arminnak leányai esküvője alkalmából az előjárósági jókívánatait fejezte ki.

Elnök örömmel jelenti, hogy Bertha Gyula, a Parlament kávéház főnöke a legutóbbi vitézavatók alkalmából „vitéz” avatott. Az ipartestület előjárósága meglepéssel veszi tudomásul ezt az iparunk érdemes munkáját ért magas kitüntetést és üdvözlét fejezte ki.

Főtáskár bemutatja a kereskedelmi és iparkamarának a szikvizgyárosok kívánságait tartalmazó átiratát és az arra adott választ. Az előjárósági elnökség teljes mértékben magáévá teszi.

Elnök a legnagyobb elismeréssel számol be az ipartestületi szakiskola vizsgájáról és Walter Károly ugyanekkor megtartott ötven éves jubileumáról. Nem mulaszthatja el, hogy az elért eredmény felett elismerését és köszönetét fejezte ki az iskola igazgatójának és tanári karának és kéri az előjáróságot, hogy ezt jegyzőkönyvi kivonat formájában juttassa a szakiskola vezetőségének tudomására. — Az előjárósági elnökség üdvözlőhangulatot hozott.

Egyben elnök közli, hogy a m. kir. vallás-és közoktatásügyi minisztérium az ipartestület szakiskolájára 800 P segélyt adományozott. Örvendetes tudomásul szolgál.

A tanév végével az elnökség egyrészt az iskolák vezetőségéhez intézett felhívást tanoncok ajánlása iránt, másrészt kérdőívet küldött a kartársaknak, melyben a tanoncok részére alkalmaztatási helyek bejelentését kéri. Sajnos a felhívásra a kibocsátott 200 iv közül mindössze 35 érkezett vissza.

Elnök rámutatva az utánpótlás fontosságára, kéri a kartársakat, hogy a felhívást komolyan és jelentéssel be az üres helyeket, lehetőleg vegyék fel tanoncokat. Utal különösen a konyhatanoncok alkalmazásának szükségességére, mit a kartársak figyelmébe ajánl.

A munkaközvetítő jelentéséhez Tarián Vilmos, Gál Arnold, Grosz Odön, dr. Strausz Vilmos szoltak hozzá, kiknek Mészáros Győző elnök adott a munkapiac helyzetéről részletes felvilágosítást.

Elnök bejelenti, hogy a pénzbedobásra működő asztali gépjárművek bevezetése tárgyában megállapodást létesített Keil-Eichenturn Rigobert ural, melynek eredményeképpen a vállalat ipartestületünk közhasznú céljaira anyagi hozzájárulást vállalt. Ez ügyben előzőleg a wien ipartestülettől információt szerzett be, melyben a készülékekről a legjobb véleményét kapta.

A készülékeket forgalomba hozó Keil-Eichenturn ur az ülésen megjelent és a készüléket bemutatta. Az előjárósági elnökség és az elnöki intézkedést helyesséssel fogadta és felkéri a testület tagjait, hogy a vállalkozást fogadják szívesen, annál is inkább, mert annak képviselője egy régi érdemes kartárs.

Elnök jelenti, hogy egy kartárs panaszát folytán eljár a pénzügyvizsgálóság illetékes osztályánál a dohányárúsítási százalék ügyében. Szóbelileg azt a felvilágosítást kapta, hogy a kávéházak dohányárúsítása ügyében újabb intézkedés nem történt és a régi rendeletben előírt százalék továbbra is felszámítható.

Lisszauer Gyula újabb panaszokat említ fel. Gál Arnold indítványozza, hogy a vonatkozó rendelet körlevélben hosszék a kartársak tudomására. Az előjárósági elnökség tudomásul véve, Gál Arnold indítványához hozzájárul.

Elnök közli, hogy a vízalmi adó terheinek megszüntetése iránt újabb akciókat akar indítani. E célból pontos adatokat kívánt beszerezni és kérdőívet küldött a kartársakhoz, amelyeknek csak igen kis része érkezett vissza. A kartársak saját érdekéről lévén szó, nyomtatékosan kéri, hogy a kiadott körlevelekre válaszaikat adják meg mielőbb.

Egyben rámutat arra, hogy minden szempont a fényszíri adó eltörlése mellett szól, mely ügyben akciókat szervez.

Grosz Odön a vízalmi adónak a zenélesi zárórával való kapcsolatba hozása ellen szól, mire Gerő Aron felszólalása után elnök kéri Grosz Odönt, hogy konkrét panaszát közölje az ipartestület elnökségével, mely szükség esetén az ügyben intervénál.

Az irodások öregségi biztosítási ügyében a kereskedelmi és iparkamara felhívását és az arra adott előterjesztést — főtitkár ismertette, mihez az előjárósági hozzájárult.

A bécsi kamarának a sütemény és fagyglall árusítása tárgyában hozott elvi döntésére adott ipartestületi megerkesés felolvastatván, helyesséssel vétett tudomásul.

A székesfővárosi tanácsanak a péksütemények reggeli forgalombahozatal tárgyában hozott 80.021—1929. V. számú határozata felolvastatván, tudomásul vétett azzal, hogy ezt az ügyet az elnökség napirendjén tartja és annak sérlemes részei ellen állást foglal.

Főtáskár felolvassa Katona István ipartestületi tag panaszát Fried Zsigmond és Fia cég ellen.

Elnök, mielőtt az előjárósági állásfoglalást kikérné, szükségesnek látja az ügy kivizsgálását, mi végből a panasznak az elnökséghez való utalását kéri. A határozat ily értelemben hozott meg.

Elnök jelenti, hogy a Csányzenészek Országos Egyesületével tárgyalások vannak folyamatban, melyek ügyében előzőleg a zenétartó kartársakkal kíván egyeztetni álláspontot. Evégből a zenekávéházak tulajdonosait értekezletre fogja meghívni és kéri azok megjelését.

Az ülés bezárása előtt Gál Arnold megütődéssel említi fel, hogy a nyári utolsó ülésen, amikor két hónapja nem jövének össze, az ipartestület előjárósági tagjai, sőt vezetői sem jelentek meg. Egyébként halásan emlékszik meg Mészáros Győző elnök működéséről, páratlan szorgalmáról és kitartásáról, amiért neki a kartársak nevében köszönetet mond.

Mészáros Győző elnök az elismerő szavakat megköszönve, saját részéről kellemes pihenést kívánt az összes kartársaknak és az előjárósági ülést beérkettette.

Hivatalos rész

Budapesti Székesfővárosi Tanácsa.

80.021—1929—V. szám.

Teljes körben az az tárgy, amelyre az előjárósági elnökség határozott.

A Budapesti Sütők Ipartestületének kérelme a kenyérnek és péksüteménynek a megengedett idő előtt történő árusításának ellenőrizhetése iránt.

Határozat.

A tanács a Budapesti Sütők Ipartestületének kellőképpen megindokolt kérelmére elhatározza, hogy a sütőipari termékeknek az elszállítására és forgalombahozatalára nézve az 1929. évi V. tc. végrehajtására vonatkozó 82.921—1929. KM. számú rendelet 6. §-ában foglalt tiltó rendelkezéseknek érvényt szerez és ennek megfelelően gondoskodni kíván arról, hogy a főváros területére nézve megállapított háromnegyed 7 óra előtt kenyeret vagy péksüteményt a sütőipari üzleteken felül az olyan üzletek se hozhassanak forgalomba, ahol kenyeret vagy péksüteményt árusítanak, vagy az üzlettel kapcsolatosan kiszolgálni szoktak.

Ehhez képest felhívja a tanács a tanácsai V. ügyosztályt, hogy az éjjeli munka tekintetében megállapított tilalomnak az ellenőrzésére a 123.674—1925. számú tanácsai határozattal szervezett ellenőrző bizottságok működését a sütőipari műhelyeken felül a kávéosok, a kávémérők, tejröcsarnokok stb. általában az olyan üzletekre nézve is terjessze ki, ahol kenyeret, vagy péksüteményt árusítanak, vagy az üzlettel kapcsolatosan szolgáltatnak ki. Amennyiben az e tekintetben végzett ellenőrzés kapcsán megállapítást nyerne az, hogy egyesek a törvényes filalmi rendelkezések dacára a megállapított idő előtt kenyeret, vagy péksüteményt árusítanak az üzleti helyiségekben, eladnak vagy kiszolgáltatnak, azok ellen a 123.674—1925. V. sz. tanácsai határozatban foglalt rendelkezéseknek megfelelően a megtörtölt eljárás folyamatba-tétele végett a feljelentés az eljárással illetékes kerületi előjárósághoz haladéktalanul továbbítandó.

Ezről a tanács a tanácsai V. ügyosztályt, valamint az összes kerületi előjáróságot felzetel, a Budapesti Sütők Ipartestületét, a Budapesti Vendéglősök és Szállodások Ipartestületét, a Budapesti Kávéosok Ipartestületét, a Budapesti Kávémérők Ipartestületét, a Budapesti Kereskedelmi Ipartestületét és a Párisi Kereskedelmi Országos Egyesületét átiraton értesíti.

Kelt Budapesten, a székesfővárosi tanácsának az 1929. évi június 13. napján tartott üléséből.

Dr. Buzáth sk., h. polgármester.

EMERGÉ GUMMIPADLÓ

Kávéházak és vendéglők légfűtési berendezését

szakszerűen végzi

KOCH JENŐ

Meidinger- és folytonégőkályha-gyáros
BUDAPEST, VI., SZONDY UCCA 53.

Elsőrendű
kivitel!

Telefon: Aut. 208-69.

Tervezés díjtalan!

Alapítva
1899.

Gazdaságos
tüzelés!

Munkavállalók visszaélése

A közelmúltban előforduló és következményeiben veszedelmes esetek, melyet egyes szakmabeli munkások főnökeikkel szemben gyakoroltak, teszik szükségessé, hogy kartársaink figyelmét, egyben az illetékes hatóságok intézkedését is, felhívjuk erre az új visszaélési lehetőségre.

Mint mindnyájan tudjuk, az ipartestület felügyelete alatt közmegelegedésre működő munkaközvetítő hivatal a munkába küldendő szakmunkást úgynevezett munkacédulával küldi ki a munkahelyre, amely cédulán az illető munkahely, a munkás neve, megjelenési időpontja, a munka megjelölése stb. szerepelnek.

A visszaélést ott követi el egyes felelőtlen gondolkodású munkás, hogy a munkát elvállalja, munkacéduláját azonban — esetleg anyagi ellenszolgáltatás ellenében — átadja egy másik munkásnak, aki tehát hamis néven, hamis nevű munkacédulával áll a munkába.

A munkaadó különösen kisegítő munkát esetében nem vizsgálja meg alaposan az esetet, munkakönyvet sem kér, mert a gyakorlat szerint csak az állandó (stabil) foglalkoztatottól veszi át a munkakönyvet megőrzés céljából. A hamis néven jelentkező munkást tehát hamis adatok alapján is jelenti be a munkaadó a betegsegélyezési keretbe, amiből aztán hibáján kívül tetemes károsodás érheti. Ha ugyanis a hamis néven munkát vállalt munkás megbetegszik (esetleg hónapok után is) és beigazolódik, hogy a munkaadó nem jelentette volt be nála beigazolton működő alkalmazottját, nem csupán az elmulasztott járuléknak a felfedeztetési időpontig való pótlására, hanem még tetemes büntetés fizetésére is kötelezik.

A felmerült esetek még olyan helyzetek elősem teszik lehetetlenné, hogy rosszindulatú, főnökével szemben annak kárát szándékosan előidéző akaró munkás „agent provocateur”-kodási szándékból vállal hamis néven munkát, amit aztán busásan fizettet meg mássem sejtő főnökével.

Tekintettel arra a körülményre, miszerint ez ellen a lehetőség ellen kartársainknak védekezniük kell, nyomtatékkal ajánljuk a fokozott ellenőrzés bevezetését. Még a kisegítő munkálatra megjelenttől is, ha nem is munkakönyvet, de valami irást követeljük, melynek adatait ellenőrizve, a munkást kikerdeve és válaszainak természetesen vagy betanult voltát figyelve, vegyük elejét a káros következményeknek. Ha egyik-másik esetben gyanút fogunk, ne sajnáljuk a fáradságot másnap a munkaközvetítő hivatalt személyesen vagy akár értelmes megbízott utján felkeresni és szembesítéssel a homályt felfedni, mert még mindig elszívni, túlzott elővigyázatot tanúsítani, mint esetleg párszáz pengősz tandíjat fizetni a gondatlanságunkért.

Amikor ezt a fontos elővigyázatosságot kartársainknak nyomtatékkal ajánljuk figyelmébe, reméljük, hogy ezen módon sikerülni fog őket súlyos károsodástól megóvni, melynek bár nem vétkesei, de feltétlenül elítéltni lennének.

Katona István.

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. — Óvakodjunk az utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17.

Telefon: J. 310—63, J. 453—71.

Alapítva 1824.

HIREK

Miről ne feledkezzék meg?

Julius 1-én esedékes az italmérési illeték III. negyedévi részlete.

Julius 5-ig esedékes az 1929. évi II. negyedévi házbér harmadik részlete.

Julius 6-ig megfizetendő a nem átalányozott zenés kávéházak vígalmi adója.

Julius 10-ig kötelesek az adóközösség tagjai a megállapított fényüzési és forgalmi adótartalányt befizetni.

Julius 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek. Befizetendő a július havi személyzeti kereseti és rőkkantellátási adó.

Julius 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vígalmi adója.

Beküldendők a tanone és vígalmi adó ügyben kiboasztott kérdőívek.

A munkanélküliek javára tovább gyűjtünk!

#

Gyászbesz. Steuer Marcellt, ipartestületünk érdemes alelnökét és családját súlyos csapás érte. Bátyja, dr. Sömjén Géza tekintélyes székesfővárosi ügyvéd, mexikói konzul, a francia beesületrend lovagja június 21-én rövid szenvedés után elhunyt. A haláleset nagy részvétet keltett a tekintélyes Steuer-család nagyszámú barátai és tisztelői körében, mit a június 23-án a kerepesi temetőben végbement tetemesen megjelent résztvevők nagy száma is bizonyított. Ipartestületünk és szövetségünk meglehetősen részvételvel fejezte ki őszinte együttérzését.

Halálozás. A budapesti ipartestület körében is jól ismert Pollák Ottó kartársunk, a wien Palmenhof kávéház tulajdonosának édesatyja elhunyt. A budapesti kávéipartestület elnöksége levél útján fejezte ki részvétét a gyászoló kartársnak.

Vitézzé avatás. Örömmel látjuk, hogy a magyar pincéri kar nemcsak a békés munka terén, de a világháború hateréin is fényesen megállotta helyét. A június 16-án megtartott vitézi avatás alkalmával a kormányzó úr Ófömlétségére vitézzé avatta Bertha Gyulát, a Parlament kávéház főpincéret, aki az 1914. évtől kezdve az egész világháború folyamán katonai szolgálatot teljesített és az 1914. évi máramarosszigeti ütközet-től kezdve állandóan a legszebb kitüntetések egész sorozatát kapta meg. Amidőn e kitüntetéséről lapunk utján iparunk szélesebb rétegeinek hírt adunk, örömmel köszöntjük az új vitézt.

Házasságkötés. Lang Ármin, a Mercure kávéház tulajdonosának és nejeének leánya, Nusz június hó 30-án délután fél 2 óra körül köt házasságot a dohány-uccai izr. templomban Schwarz Bélával.

Magyar fiúk sikere Wienben. A bécsi felsőbbfokú szállodás-vendéglős és kávészakiskola kitüntetett növendékei sorában két budapesti kartársunk fiának nevét olvassuk: Szabó László, Szabó Samu, a Philadelphia-kávéház tulajdonosának fia a szakiskola gondnokságának elismerő oklevelét, Ottó Dezső pedig, Ottó Dezső, a Valéria kávéház tulajdonosának fia a szakiskola végzett tanulóinak jutalomdíját nyerték el. A szép sikerekhez örömmel gratulálunk.

Délután egy és négy óra között szünet lesz a nagyvásárosokban. A központi vásárosokban mostanáig egész nap folytatólagos volt az árusítás. A húspipari munkások kérelmére a vásárosarnoki bizottság hozzájárult ahhoz, hogy ezúttal a központi vásárosokban történő kiesinybeni árusításnál 1 és 4 óra között déli szünetet tartsanak, amint ez a kerületi vásárosokban már régebben érvényben van.

TÖKELETES

AZ

Optima

JÁTEKKÁRTYA

GYÁRTJA: HAMBURGER- & BIRKHOFF

PAPÍR-ÉRTÉKELÉSI TÁRSASÁG

BUDAPEST

TELEFON: L. 902-57, 903-46

Vendéglői bútorok

kerti asztalok és székek

gyári áron

kaphatók a

Honi Faipar Részvénytársaságnál.

Minták megtekinthetők a

Városi üzletben VII., Akácfa ucca 54.

Telefon: J. 369—37.

ahol megrendelések is felvételnek.

DIETZL-
PEZSGŐ

Telefon: Aut. 866—50

Arany (édes)
Ezüst (félédes)
Cremant rosé (édes)

ÖZV. BERKOVITS KÁROLYNÉ

papíráruhágyára

Budapest, VII., Sip ucca 4. ☉ Tel.: J. 425—31.

Hektograph sokszorosító, papírszalvéta, tálpapír, étlap, block, fogvédő, billiárdgolyó, dáko, dominó, sakk törv. védett fémkeretes újságmappa és az összes kávéházi kellékek elismerten legolcsóbb beszerzési forrása.

**GRÓF SOMSSICH TIHAMÉR
BORGAZDASÁG-ÉS
KERESKEDELMI RT.**

KÖZPONTI IRODA
VI. TÉRÉZ-KÖRÜT 9. TELEFON 42-65

Minden kávé tartos üzletében Zwack-féle Unicumot és likőröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Szabad-e fényesíteni a kávé? A 26.555-1922. F. M. sz. rendelet 3. szakasza szerint hamisítottak tekintendő az a kávé, amely gyengébb minőségének elpalástolása céljából fedőanyaggal (mázzal, glazurral) van bevonva, kivéve a répacukorral, vagy selakkal bevont és kifejezetten ily megjelöléssel forgalomba hozottakat. A kávé minőségéért törvényünk szerint a forgalomba-hozó is felelős, különösen hogyha az eredeti eladót kipuhatolni nem lehet.

Tisztelt Kávé Urak! Ha súlyt helyeznek arra, hogy vendégeik meg legyenek elégedve; csak a Zwack-féle Golf-Orangeadot szolgáljanak fel, mert az nem essenciákból készül, hanem narancsból és nincs kátrányfestékkel festve.

Megszüntették kávéházi és fényüzési adó. Nem Magyarországon történt ez az örvendetes domesztinálás, hanem a most Jugoszláviához tartozó Szabadszántó szüntették be a néhány éve bevezetett luxusadót, melyet az új költségvetés egybeállításánál már kihagytak a jövedelemelőirányzatból. Kiderült ugyanis, hogy ezen adó nem mindössze 40.000 dinárt jövedelmezett, mely jövedelem ellenőrzése költségesebb annak hozamánál. Az elmaradt jövedelmet más jövedelem útján fogják pótolni, hogy a költségelőirányzat ne mutasson az eddigénél nagyobb hiányt.

„A Magyar Iparos” az Országos Kézműves Testület hivatalos lapjának most megjelent számában Becsey Antal írt „A Pénz” címen vezércikket, amelyben a kézművesipari termelésnek és kivitelnek olesó hitellel való erőteljes támogatását sürgeti. Közli a lap az OKT-nek a kormányhoz intézett felterjesztését az Országos Iparos Székház megépítése és az iparosság gazdasági és szociális intézményeinek szerves együttműködése érdekében. Szávay Gyula színes cikke, a magyar cipőiparnak a Bata-cipőgyár inváziója ellen folytatott küzdelméről, a Társadalombiztosító Intézet választásainak eredményéről, a kisipar fogalmának meghatározásáról szóló cikkek mellett beszámol a lap az Országos Kézműves Testület működéséről, az ipartestületek és érdekképviseletek életéről. Tartalmas ipari közigazgatási, adóügyek, külkereskedelmi, szociálpolitikai, iparoktatási, stb. rovatok egészítik ki a lap gazdag anyagát.

Fürdőkezdmény tagjaink részére. Trenséplétfürdő igazgatósága ipartestületünk tagjai részére a fürdő, szálloda, valamint a penzió igénybevételénél kivételes kedvezményt nyújt. — Tagjaink, akik ezt a kedvezményt igénybe óhajtják venni, előzetes levélbeni érdeklődésnél hivatkoznak eme közlésünkre.

Csillárok, szellőztetők	
GOLDSTEIN IGNÁC csillárüzem és villany-berendező vállalkozó	SCHÄFFER BÉLANÉ szellőztetőberendező vállalkozó
Kazinczy u. 53. Tel.: J. 428-35.	
Speciális kávéházi és vendéglői berendező	

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T. VIII. József körút 38. Telefon: J. 392-77

A nyári szezon kapcsán felhívjuk vevőink figyelmét arra a körülményre, hogy málnaszörpöt prima minőségben, garantált 67% cukortartalommal, kötés esetén P 2.05 árban hozunk forgalomba.

A fagyalt szezon speciális cikkeit, u. m.: vaníliát ésogyorót közvetlen tengerentúlról importálunk és a cikkeket bourbon vanília, 20 cm. hosszúságú, vastag rudakban,ogyoróból pedig kizárólag garantáltan friss, legutolsó termésű minőséget szállítunk.

A megnyílt nyári kávéházi és vendéglői üzemek mindenkor friss pörköltkávét, a legnemesebb fajkávét keverékekből összeállítva, vállalatunknál naponként történő szállításra, a napi szükségletnek megfelelő mennyiségben rendelhetnek. Felhívjuk vevőink figyelmét hosszú évek tapasztalatai alapján összeállított és a főváros legelőkelőbb üzleteiben bevált különféle pörköltkávét keverékeinkre.

Június hó 1-től kezdődőleg forgalomba hozunk prima minőségű, friss a legutóbbi szezonban eltett gyümölcskonzerveket, 1 kg-os dobozban, és pedig:

Meggy, körtezeslet vagy egész, ringló, cseszesnyé dobozonként . . . . . P 2.10
Vegyes kompot dobozonként . . . . . P 2.40
Hámozott szilva, birs dobozonként . . . . . P 1.65
plusz 2 százalék forgalmiadó.

Ugyancsak rendelkezésre állunk 40-60% rummal, elsőrangú vágott jamaikai rummal, úgyszintén vágás céljaira teljesen garantáltan tiszta 76%-os angol rummal, a legolcsóbb áron.

MALATA-PEZSGŐ-SÖR
A, HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZSÉGÉT S PÉNZÉ EGYRÉSZÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA. GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBANYAN.

A Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt. kérése t. üzletfeleihez!

Miután legfontosabb üzleti elveink közé tartozik vevőnkörünk leggyorsabb pontos kiszolgálása és mivel a szállítást végző közeink részéről gyakran az a panasz merül fel, hogy egyes helyeken az áruátvételnél megbizottunkat hosszabb ideig várakoztatják, ezáltal a többi rendelések leadásánál gyakran kellemetlen késések állnak elő.

Tisztelettel arra kérjük nagyrabecsült vevőinket, hogy épen a gyors kiszolgálás sima lebonyolítása végett, üzleteikben az áru átvételével megbizott alkalmazottat arra figyelmeztetni sziveskedjék, hogy megbizottunkat az áru leadásánál ne várakoztassák.

Előre is megköszönjük ezirányban tanúsítandó szives jóindulatát.

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV. Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodal, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

Fried Zsigmond és Fia

kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.
Telefon: József 428-14.

Billiárdasztalok,

éttermi és kávéházi márványasztalok, **székek**, alpakka- és ezüstözött árúk, hitelesített üveg- és porcellánárúk, **billiárdgolyó**, billiárdposztó, sakk, dominó, dákók stb. (új és használt)

Költségvetés, árjegyzék díjtalan.
Alapítva 1888.

Az eredeti SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!
Göttel Lípót Vegytermékek Gyára. Tel.: J. 316-19

JÉG szállítását vállalja és kifogástalanul teljesíti

ERZSÉBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég
Budapest, VII., Hajtsár út 153.
Telefon: József 396-32.

Garantált teljes zsírtartalmú

sajtjaink

mindenütt beszerezhetők:
Pálpuszta-sajt,
Derby-sajt,
Romadour,
Imperial,

Óvári, Trappista, Casino, Roquefort, Roquefort dobozos.

Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi árusító-telep: Budapest, VIII., Tömörcs uca 33/a. sz. Telefon: József 361-10

A legkivalóbb sörkülönlegesség Szent István

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya